

Doelen Meten Tijd, leerroute 3

Aanbod	Nr.	Leerdoelen	Kleur	Activiteiten
Vanaf		1. Tijdbeleving/tijdsbesef		
Groep 1 en 2	Td 1.1	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdsbesef: volgorde van gebeurtenissen in tijd <ul style="list-style-type: none"> ○ Aangeven van de volgorde in tijd: gebeurtenissen (plaatjes) in de juiste volgorde vertellen/ neerleggen ○ De begrippen om gebeurtenissen te ordenen begrijpen en correct gebruiken: eerst, daarna, nu, toen, dan, straks, eerder ○ De begrippen om gebeurtenissen te ordenen: vroeg, vroeger, laat, later, eerder, vorige/volgende (dag)begrijpen en correct gebruiken) 		<ul style="list-style-type: none"> • Later • Ochtend, middag, avond en nacht • Eerst dit, dan dat, straks zus en dan zo. • Vroeger, nu en later
Groep 1 en 2	Td 1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdsbesef: dag <ul style="list-style-type: none"> ○ Heeft een idee van de 'continuïteit van de tijd': <ul style="list-style-type: none"> ○ het ritme van dag en nacht; ○ een dag bestaat uit een ochtend, middag, avond en nacht en dat herhaalt zich steeds. ○ Weten dat een etmaal steeds bestaat uit een dag en een nacht en koppelen dit aan licht en donker ○ Weten dat een dag een vaste volgorde heeft die altijd doorgaat en koppelen daar activiteiten aan ○ Het verschil tussen dag en nacht aangeven ○ De begrippen vandaag en morgen begrijpen ○ De begrippen ochtend, middag, avond, nacht en koppelen daar activiteiten aan ○ Dagritme en volgorde in de dagindeling (ochtend, middag, avond, nacht) kunnen benoemen 		<ul style="list-style-type: none"> • Dag en nacht • De hele dag door les • Verschillen tussen dag en nacht • Vandaag ga ik verven en morgen ga ik bouwen • De dag rond
Groep 2 en 3	Td 1.3	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdsbesef week <ul style="list-style-type: none"> ○ Heeft een idee van de 'continuïteit van de tijd': een week herhaalt zich steeds ○ De begrippen vorige/volgende (dag) en gisteren ○ Weten dat een week 7 dagen heeft ○ De dagen van de week op volgorde benoemen ○ De dag van vandaag, gisteren en die van morgen benoemen ○ Namen van de week kunnen benoemen in de goede volgorde. ○ Begrippen begrijpen en correct gebruiken als: vandaag, gisteren, morgen, weekend, gisteravond, morgen vroeg kunnen gebruiken. ○ Activiteiten koppelen aan een dag van de week (bijv. dinsdag muziek). Bijvoorbeeld voetbaltraining op bepaalde dagen. ○ De begrippen overmorgen en eergisteren. 		<ul style="list-style-type: none"> • Op dinsdag hebben we muzikles • De vorige dag, vandaag en de volgende dag • Naar de dokter • Elke dag een pilletje • Een drankje voor de hoest • De dagen van de week • Dat was niet vandaag maar gisteren! • Toelichting bij rekenlintjes • Gisteren, vandaag en morgen • Overmorgen en eergisteren

Groep 3	Td 1.4	<ul style="list-style-type: none"> Tijdsbesef maanden <ul style="list-style-type: none"> Heeft een idee van de 'continuïteit van de tijd': de maanden in een jaar herhalen zich steeds. Circa 4 weken in een maand. Een maand heeft 30 of 31 dagen. Maandkalender Maanden van het jaar kunnen benoemen in de juiste volgorde De maanden van het jaar in goede volgorde noemen dat een maand 4 weken heeft 		<ul style="list-style-type: none"> De maanden op de kalender De maand heeft een getal
Groep 3	Td 1.5	<ul style="list-style-type: none"> Tijdsbesef jaar <ul style="list-style-type: none"> Heeft een idee van de 'continuïteit van de tijd': 12 maanden in een jaar, 52 weken in een jaar Jaarkalender Seizoensnamen koppelen aan een beleving of gebeurtenis: in de winter is het koud, in de herfst vallen de bladeren etc. De volgorde van de seizoenen kunnen noemen Weten dat een jaar 12 maanden heeft 		<ul style="list-style-type: none"> De seizoenen Ik welk seizoen ben je jarig? Lente, zomer, herfst, winter De bladeren vallen van de bomen De vier seizoenen Een jaar heeft 12 maanden
Groep 3 en 4	Td 1.6	<ul style="list-style-type: none"> Tijdsbesef verstrijken van tijd <ul style="list-style-type: none"> De tijd gaat door, we worden ouder, gebeurtenissen zijn steeds langer geleden, gebeurtenissen komen steeds dichterbij Snelle en langzame bewegingen Begrippen lang, kort, duurt lang, duurt kort, even snel, vroeger en nu Begrijpt de betekenis van 'op tijd zijn' en 'te laat komen'. 		
Vanaf groep 3	Td 1.7	<ul style="list-style-type: none"> Tijdbeleving <ul style="list-style-type: none"> Waarom lijkt een minuut in de wachtkamer bij de tandarts veel langer te duren dan een minuut in de speeltuin? Weten dat je tijd kunt beleven. 		<ul style="list-style-type: none"> Ik schat...
Vanaf		2. Een aantal (bij voorkeur eigen) referentiematen mbt tijd kennen		
Vanaf groep 3	TD 2.1	<ul style="list-style-type: none"> Tijd meten met verschillende meetinstrumenten <ul style="list-style-type: none"> Ervaren dat tijd op verschillende manieren gemeten kan worden. <ul style="list-style-type: none"> Wekker, klok, kalender (scheurkalender, maandkalender, jaarkalender) Tellen, zandloper, kaars, waterklok Stopwatch, timetimer (kook)wekker instellen Tijdsduur verwoorden, schatten en meten 		<ul style="list-style-type: none"> De stroom is uitgevallen De tijd op mijn mobiel De kookwekker Het alarm op mijn mobieltje Zonnewijzer, waterklok en zandloper Hoeveel tellen?
2 ^e helft groep 5	Td 2.2	<ul style="list-style-type: none"> Referentiematen tijd, voorbeelden: <ul style="list-style-type: none"> wat kun je allemaal doen in een minuutje? hoe lang een minuut duurt 		<ul style="list-style-type: none"> Eén seconde duurt heel kort Elke seconde telt Secondenwerk

		<ul style="list-style-type: none"> ○ een seconde duurt 1 tel! ○ hoe lang 1 seconde duurt ○ dat 1 minuut 60 seconden duurt ○ Heeft enig besef van hoe lang een uur of half uur ongeveer duurt (rekenles), waar je een kwartier mee bezig bent en hoe lang een minuut of seconde duurt 		<ul style="list-style-type: none"> • Hoe lang duurt één minuut? • Hoe lang duurt het van hier naar daar? • Hoeveel tellen? • 1 seconde • 1 minuutje • Hartslag, knippen
Groep 5	Td 2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Weten wanneer je welke tijdseenheid gebruikt <ul style="list-style-type: none"> ○ seconde, minuut, uur, dag, week, maand, jaar ○ ik kan 50 m'n adem inhouden ○ tanden poetsen duurt ongeveer 2 ... ○ een passende tijdseenheid kiezen bij een gebeurtenis (bijv. seconde, uur, dag) 		<ul style="list-style-type: none"> • Elke seconde telt... • Secondenwerk • Seconden, minuten of uren • Hoe lang duurt het van hier naar daar?
Jaargroep 8	Td 2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Referentiematen snelheid, voorbeelden: <ul style="list-style-type: none"> ○ Een wandelaar loopt ongeveer 5 km in een uur. ○ Je fietst ongeveer 15 km per uur. ○ Een hardloper loopt ongeveer 11 km per uur. 		
Vanaf		3. Aflezen van analoge tijden en digitale tijden		
Groep 3	Td 3.1	<ul style="list-style-type: none"> • Oriëntatie op de klok <ul style="list-style-type: none"> ○ Weten dat je op een klok de tijd kunt aflezen/ zien ○ Weten dat we de klok en horloge gebruiken om te weten/ meten dat er tijd voorbij gaat. ○ Weten dat een klok een grote en een kleine wijzer heeft ○ Weten dat de wijzers van de klok lopen als er tijd verstrijkt. Dat je daaraan ziet dat het later wordt. ○ Het verschil tussen de grote en de kleine wijzer kennen 		<ul style="list-style-type: none"> • Wat zie ik op de klok? • Maak je eigen klok • Hoe draaien de wijzers? • Hoor jij hoe laat het is? • Wijzers wijzen • De klok tikt • Klokonderzoek • Klokken draaien • Ontwerp je eigen klok • Als de klok slaat • Klok met 1 wijzer • De levende klok • Tijdloos?
2 ^e helft groep 3	Td 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • Hele uren kunnen benoemen (analoog) <ul style="list-style-type: none"> ○ hele uren aflezen ○ dagelijkse activiteiten koppelen aan de hele uren 		<ul style="list-style-type: none"> • Hoe laat sta je op? • Kloktijden en kralenketting • Kloktijden en de dobbelsteen • Welk klokkaartje hoort erbij? • Als de klok slaat • Klok met 1 wijzer • De levende klok • Doorseinen van tijden • Raad mijn tijd

			<ul style="list-style-type: none"> • Spelen met tijdkaartjes • Tijdstippen • Dagstrook van een ... • Wat deed jij op dat moment?
2 ^e helft groep 3	Td 3.3	<ul style="list-style-type: none"> • Halve uren kunnen benoemen (analoog) <ul style="list-style-type: none"> ○ halve uren aflezen ○ dagelijkse activiteiten aan de halve uren koppelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Het is 12 uur. • Halve uren met klokkaartjes • Hele en halve uren met klokkaartjes • Het is half ... • Klok met 1 wijzer • De levende klok • Doorseinen van tijden • Raad mijn tijd • Spelen met tijdkaartjes
1 ^e helft groep 4	Td 3.4	<ul style="list-style-type: none"> • Kwartieren kunnen benoemen (analoog) <ul style="list-style-type: none"> ○ kwart voor en kwart over aflezen ○ dagelijkse activiteiten aan de kwartieren koppelen ○ hoe lang een kwartier duurt 	<ul style="list-style-type: none"> • Is de winkel open? • Het werkrooster • Hoe lang is de winkel nog open? • Kwart over ... • Kwart voor ... • Kerstkoekjes bakken • Een uur is twee keer een half uur • Doorseinen van tijden • Raad mijn tijd • Spelen met tijdkaartjes
Groep 5	Td 3.5	<ul style="list-style-type: none"> • Vijf-minuten standen kunnen benoemen (analoog) 	
1 ^e helft groep 4	Td 3.6	<ul style="list-style-type: none"> • Ritme van een dag (24 uur): uur, minuut, seconde <ul style="list-style-type: none"> ○ Weten dat er 24 uur in een dag gaan (etmaal), 60 minuten in een uur, 60 seconden in een minuut. Verbanden hier tussen kennen. ○ de volgende klokfeiten: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 uur = 60 minuten ○ half uur = 30 minuten ○ 1 kwartier = 15 minuten ○ 1 uur = 4 kwartier ○ half uur = 2 kwartier ○ 1 uur = 2 x half uur ○ 1 dag = 24 uur 	<ul style="list-style-type: none"> • Een uur is twee keer een half uur • Een uur is 60 minuten
2 ^e helft groep 4	Td 3.7	<ul style="list-style-type: none"> • Een kloktijd benoemen vanuit 'ankerpunten' <ul style="list-style-type: none"> ○ "het is bijna half 6" of "het is net elf uur geweest" ○ globaal klokkijken (het is bijna kwart voor, het is net tien uur geweest) ○ tijdstippen instellen of intekenen (analoog) 	<ul style="list-style-type: none"> • Het is bijna kwart voor één • Te vroeg of te laat? • De stroom is uitgevallen • Hoe laat kom je? • Afronden van tijden

Groep 6	Td 3.8	<ul style="list-style-type: none"> • Lagere digitale tijden kunnen benoemen (09:35) <ul style="list-style-type: none"> ○ De tijd tot 12:00 uur aflezen op een digitale klok (het is 8 uur en 25 minuten) ○ Digitale tijden verbinden met een dagindeling ○ Omzetten van analoog naar digitaal en omgekeerd (geen beheersingsdoel!) 		<ul style="list-style-type: none"> • Doorseinen van tijden • Op het perron • Op digitijd bij de tandarts • Een computerrooster maken • Doorseinen van tijden • Raad mijn tijd • Spelen met tijdkaartjes • De wekker loopt af • Verspringende cijfers • Afgedekte digitale klok • Wat deed jij op dat moment?
VO-1	Td 3.9	<ul style="list-style-type: none"> • Hogere digitale tijden kunnen benoemen (21:35) <ul style="list-style-type: none"> ○ digitale tijden (ook boven de 12) aflezen en noteren 		<ul style="list-style-type: none"> • Op het perron • Is de winkel open? • Bij de bushalte • De tijd op mijn mobiel • TV programma's • Hoe laat begint de film? • Doorseinen van tijden • Raad mijn tijd • Spelen met tijdkaartjes • Een afspraak maken • Digitale tijdbalk • Wat deed jij op dat moment?
VO-1	Td 3.10	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe kun je zien of het voor of na de middag is? Bijv bij 11.15 uur? (in voortgezet onderwijs) 		
Vanaf		4. Schattingen maken over tijdsduur		
2 ^e helft groep 7	Td 4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Toepassen referentiematen <ul style="list-style-type: none"> ○ Voorbeeld: De trein vertrekt over 10 minuten. Je moet je tas nog inpakken en een stukje lopen. Haal je de trein? 		
VO-2	Td 4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen leren de ns routeplanner te gebruiken. Of 9292ov (verkennen) <ul style="list-style-type: none"> ○ Schema's gekoppeld aan tijd gebruiken, zoals buienradar 		
Vanaf		5. Tijdsduur bepalen		
Groep 7	Td 5.1	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdsduur analoog: hele uren, halve uren <ul style="list-style-type: none"> ○ Tijdsduur (hele of halve uren) tussen 2 momenten bepalen waarbij de begin en de eindtijd een heel of een half uur is. 		
Groep 8	Td 5.2	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdsduur analoog: kwartieren en op 5 minuten nauwkeurig <ul style="list-style-type: none"> ○ Tijdsduur (hele uren, halve uren, kwartieren of meervoud van 5 minuten) tussen 2 momenten bepalen waarbij de begin en de eindtijd een heel of een half uur, een kwartier of 5-minutenstand is. 		<ul style="list-style-type: none"> • Hoe lang is de winkel nog open?

Groep 8	Td 5.3	<ul style="list-style-type: none"> Tijdsduur digitaal: hele en halve uren (binnen 12-uurs-notatie) <ul style="list-style-type: none"> Tijdsduur (hele of halve uren) tussen 2 momenten bepalen waarbij de begin en de eindtijd een heel of een half uur is. 		<ul style="list-style-type: none"> Op het perron
VO-1	Td 5.4	<ul style="list-style-type: none"> Eenvoudige berekeningen in de context van de klok <ul style="list-style-type: none"> Tijdsduur bepalen Begintijd of eindtijd bepalen Vertraging uitrekenen 		<ul style="list-style-type: none"> Op het perron Is de winkel open? Hoe lang duurt het van hier naar daar? Op het perron Het werkrooster Hoe lang is de winkel nog open? Reizen met de bus Van huis naar school
Vanaf		6. Notatie van een datum in cijfers		
Groep 3 en 4	Td 6.1	<ul style="list-style-type: none"> Aan de hand van een kalender uitzoeken <ul style="list-style-type: none"> hoeveel maanden een jaar heeft, hoeveel weken een jaar heeft, hoeveel dagen een maand heeft, De volgende kalenderfeiten: <ul style="list-style-type: none"> 1 jaar = 52 weken 1 jaar = 12 maanden 1 maand = ca. 30 dagen 1 jaar = 365 dagen 		<ul style="list-style-type: none"> De maanden op de kalender De maand heeft een getal
Groep 4 en 5	Td 6.2	<ul style="list-style-type: none"> Aan de hand van een kalender <ul style="list-style-type: none"> datum aflezen getallen op een kalender/in een agenda interpreteren: wat betekent de 48 op de kalender (weeknummer). welke dag het is en die op de kalender aanwijzen een verjaardagskalender gebruiken bepaalde feesten en gebeurtenissen op de kalender aanwijzen de vorige en de volgende maand benoemen Scheurkalender en de verjaardagskalender 		<ul style="list-style-type: none"> De maanden op de kalender Vandaag is het De kalender, een verdere verkenning Dagen, weken, maanden Hoeveel dagen heeft een maand? Op welke dag valt de 15^e van de maand? Op welke dag valt de 1^e van de maand? De eerste zondag van de maand De verjaardagskalender De seizoenen In welk seizoen ben je jarig? Een nieuwe agenda! Ik zoek het op in mijn agenda

				<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken in je agenda zetten • Lente, of toch niet? • Wanneer jarig? • Jaarkalender
1 ^e helft groep 7	Td 6.3	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleggen de hoeveelste maand bv augustus is en dit gebruiken bij een datumaanduiding in cijfers <ul style="list-style-type: none"> ○ Hoe schrijf je kort: 13 april 2008? ○ Wat betekent: 23-11-2007? ○ Een datum op verschillende manieren noteren en lezen ○ verschillende notaties van data herkennen 		<ul style="list-style-type: none"> • De maand heeft een getal • 1-1-2009, welke dag en maand is het? • 09-09-09 wat betekent dat? • Notatiewijzen van data • In welke maand is dat gekocht? • Overal zijn data! • Notatiewijzen van data. • De weken van de maand staan anders geschreven • Wat staat er allemaal op mijn kassabon? • Ruilen binnen twee weken • Data bekijken • Kwartetten
Groep 8	Td 6.4	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van een agenda <ul style="list-style-type: none"> ○ Een dag in de agenda opzoeken ○ activiteiten in de agenda invullen en aflezen 		<ul style="list-style-type: none"> • Een nieuwe agenda! • Ik zoek het op in mijn agenda • Afspraken in je agenda zetten • De agenda van je mobiel • Schoolagenda
Groep 8	Td 6.5	<ul style="list-style-type: none"> • Eenvoudige berekeningen in de context van een kalender 		<ul style="list-style-type: none"> • Verjaardagstabel • De weken van de maand staan anders geschreven • Opsturen voor 10 september • Plannen maken voor een verjaardag • Wanneer heb ik vakantie? • Wat staat er allemaal op mijn kassabon? • Kan ik dat pak sap nog drinken? • Spiegelen in de supermarkt • Kan ik dat nog ruilen of terug brengen? • Week 3, wat betekent dat? • Geboren op 03-04-1993, hoe oud ben ik?